

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Agapit Torrent, músic | Aquest prop passat novembre a la Biblioteca Fages de Climent de Figueres es va celebrar un homenatge al músic Agapit Torrent, amb motiu que feia un segle del seu naixement. Hi van col·laborar la biblioteca, que n'ha exposat la discografia, els programes i les fotos, tot plegat facilitat per la família (els fills, Rosa i Jordi); el Combo del Casino Menestral, que va interpretar algunes peces enregistrades per qui va ser el millor saxofonista del país, i un servidor, que va explicar una síntesi de la seva biografia. Nascut i traspassat a Figueres (1923-1991), Torrent va ser un violinista precoç amb una beca de la Generalitat republicana per estudiar a París que el franquisme va abolir. Dedicat a la música lleugera, va constituir, amb el pianista Francesc Borrull, el Latin Combo, el primer conjunt al sud dels Pirineus. Amb les orquestres més cèlebres dels anys quaranta i cinquanta (Lluís Rovira, Eddie de Latte, la Tropicana...) va actuar als millors locals de Barcelona del moment (el Rigat, el Cortijo, el Bikini, el Comedia, el Calderón, l'Emporium...) i en gires per l'estranger: Espanya, Amèrica del Sud, Orient Mitjà...; va gravar discos, intervenir en festivals, ràdio, televisió..., i els darrers quinze anys d'escenari va ser membre de la Principal de la Bisbal.

El brigadier Miles | Una desena d'alumnes de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres han recuperat la memòria del brigadier neozelandès Reginald Miles. El 1943 Miles va ser

trobat penjat pel coll a la seva habitació de l'antic Hotel París i avui Museu del Joguet. El general, que havia fugit dels nazis a Itàlia, va ser detingut quan volia travessar la frontera a Puigcerdà i va ser enviat a Figueres. Els estudiants van saber que a Nova Zelanda és considerat un heroi nacional i tres netes i una besneta de Reginald Miles van venir expressament per participar en l'homenatge que el 22 d'octubre passat se li va retre al cementiri de Figueres. Hi van participar, a més dels alumnes i la família, l'Ajuntament, el Museu del Joguet i l'ambaixadora i el cònsol de Nova Zelanda. Del general, a Figueres en queda una exposició permanent al Museu del Joguet i una mostra temporal, amb objectes cedits per la família. També un pòdcast elaborat pels nois del Muntaner sobre la mort del brigadier i que l'institut va presentar a les Jornades Ceba Negra, dedicades a la crònica negra i al *true crime*.

Secret Mill | És a dir, 'molí secret'. Es tracta d'un antic molí de no se sap on, rehabilitat, i al qual només es pot accedir sol·licitant-ho al web www.shh.cat. Ah, i no surt pas al Google Maps. Si hom és acceptat, rep les indicacions de com arribar-hi: mapa, i dia i hora concertats. La baluerna és dedicada a exposicions de pintura, escultura..., i la primera mostra ha estat la del pintor Manolo Sierra («Somni d'una nit de Manolo») d'agost a octubre. L'artista abans havia exposat a la Sala Parés de Barcelona, a la Fundació Vila Casas o en algunes galeries de Madrid. El pintor gadità ara té el seu taller a la planta superior del Secret Mill. El responsable del molí és un britànic que, amb el temporal Gloria, va veure com a l'edifici s'enfonsava una part de la teulada; quan hi va poder intervenir, va decidir no refer el sostre i deixar l'espai obert.

>> Un dels diorames exposats a la mostra de Mont-ras.

exposició organitzada pels Amics del Pessebre del Baix Empordà, amb el suport de nombroses entitats, com ara la Federació Catalana de Pessebristes, la Federació Internacional de Pessebristes i l'Associacionisme Cultural Català. La mostra del 2023, a més, va servir per commemorar els vuit-cents anys del que es considera el primer pessebre vivent de la història, organitzat el 1223 per sant Francesc d'Assís a Grecio (Itàlia), per recrear el naixement del nen Jesús. En segles anteriors, ja s'havien representat escenes de pessebres amb gravats i escultures, però el de 1223 va ser el primer amb persones i un cert grau d'escenificació. Des de llavors, els pessebres, vivents o amb figuretes, es van convertir, a poc a poc, en una tradició. A Catalunya, es calcula que cap a finals del segle XVI ja es feien pessebres a les cases.

L'art de fer pessebres i diorames ha evolucionat amb el pas dels segles i s'hi han introduït noves tècniques i idees que van més enllà de la tradició, tot i mantenir l'anunciació a la Verge Maria i el naixement de Jesús com a eixos centrals. A Mont-ras es van poder veure escenes clàssiques i quotidianes ambientades a l'època de l'esdeveniment, però també innovacions, com ara un pessebre fet amb els famosos clicks de Playmobil, de Gina i Jordi Garcia, o un diorama de l'interior de la catedral de Vic, fet per Manel Font. «El pessebre és sentiment», va dir Jordi Montlló Bolart, antropòleg, museòleg i autor d'assajos sobre pessebrisme, durant la presentació de la mostra. Efectivament, és sentiment i també és art popular, perfeccionat amb els anys. Un art que, sense dubte, es mereix la catalogació, tal com reclamen els pessebristes, de patrimoni cultural immaterial de la humanitat.

EL BAIX EMPORDÀ

Text i foto > PURI ABARCA

Vint anys de pessebres a Mont-ras

El municipi de Mont-ras va celebrar, el Nadal passat, els vint anys de la Mostra de Pessebres i Diorames, una

Homenatge al Brigadier Reginald Miles

Tribute to Brigadier Reginald Miles

(Springston, Nova Zelanda 1892 Figueres, Catalunya, 1943)

Ajuntament de Figueres www.figueres.cat

>> Targeta de l'homenatge al brigadier neozelandès Reginald Miles. (Foto: INSTITUT RAMON MUNTANER DE FIGUERES)

L'art al carrer, a Torroella | Els carrers de Torroella de Montgrí s'han convertit en aparadors d'obres de pintors del segle XX que van immortalitzar paisatges i escenes del municipi. En el marc de la iniciativa «Torroella a traç de pinzell», impulsada per l'Àrea de Comerç de l'Ajuntament i subvencionada per la Diputació de Girona, s'han penjat, en diferents façanes del nucli comercial, reproduccions en gran format de quadres d'autors com ara Gimeno, Mascort, Mir i Fuster. Els quadres s'han col·locat especialment en edificis que presenten un cert grau de deteriorament, en un intent de fer-los més agradables a la vista. Els objectius, segons expliquen els organitzadors, són donar vida i color al nucli antic, i contribuir a la dinamització comercial de la zona. Les obres han estat aportades per la Fundació Mascort, la Col·lecció Ramon Mascort, les famílies Fuster i Hors-Presas, i el Museu Nacional d'Art de Catalunya. Les obres d'art s'obren, doncs, a la població en general, hi tingui interès inicial o no, i permeten valorar treballs que, potser a la manera tradicional, en galeries d'art o museus, no tindrien tanta visibilitat.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Ocell de paper, inversió en art contemporani | Alp ha estrenat el carrer de la Mancomunitat convertit en un passeig per a vianants que uneix les escoles amb el nucli antic. Al co-

mençament del nou carrer sobresurt un ocell de paper, una figura clàssica d'origami, feta de ferro. Una escultura del serraller i artista Raul Abad.

L'Ajuntament d'Alp ha invertit en una escultura d'un artista cerdà per signar la reurbanització d'un eix central del poble. És un fet poc habitual, ja que a Cerdanya s'inverteix en cultura, però costa sortir de les inversions dedicades a mantenir el patrimoni existent i de la programació d'espectacles musicals. El primer cas és fonamental i no es pot es-talviar, però en el cas de la música, caldria diversificar el pressupost que s'hi destina per invertir en art contemporani, una inversió a llarg termini que no només serveix per embellir els pobles, sinó que permet donar forma a una col·lecció pròpia. Sembla que invertir en art sigui un luxe i que es malbaratin els diners, però també en costa molts contractar una gran banda de música que un cop apagui els llums de l'escenari quedarà només en el record.

Cinquè número d'Era, revista cerdana de recerca | Cada dos anys es publica la revista *Era*, fruit de les comunicacions que es presenten durant les Jornades d'Estudis Comarcals de Cerdanya. Es tracta d'un projecte encapçalat per Erola Simon, directora de l'Arxiu Comarcal de Cerdanya, i Enric Qúflez, president del Grup de Recerca de Cerdanya. Ambdós organismes fa vuit anys que col·laboren per reunir investigadors de qualsevol àmbit científic que estudiïn temes vinculats amb la Cerdanya. Durant les jornades es presenten les comunicacions breus; a la revista es publiquen els articles en els quals s'aprofundeix en cada tema.

El resultat és un nou volum publicat per Edicions Salòria en el qual trobem temes d'arqueologia, història, anàlisi de gravats, genealogia o fins i tot articles sobre patrimoni lingüístic o cultural.

Gràcies a aquesta iniciativa completament consolidada ja s'han publicat més d'un centenar d'articles que han permès conèixer nous temes d'àmbits desconeguts, però també aprofundir sobre qüestions ja treballades en el passat per altres autors. Tot plegat per augmentar el coneixement científic sobre la vall cerdana.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Els cançoners populars | Uns doctes folkloristes van recórrer els Països Catalans i l'Alguer recollint cançons, balls, jocs i melodies de la tradició oral. Van treballar del 1922 al 1936, any que el projecte, com tants d'altres, va ser estroncat per l'alçament feixista. En catorze anys van fer vint-i-tres missions (així anomenaven les sortides per les diverses comarques). La seva feina va ser salvada i portada a Suïssa amb un gran secretisme, fins al punt que es creia perduda, i ara està guardada a la Biblioteca de Montserrat. En els darrers temps s'han anat estudiant i publicant algunes d'aquestes recerques. El març de l'any 2022, Àngel Girona va treure el llibre *L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya a Olot*, publicat per la secció local d'Esquerra Republicana, on explica les missions que es van fer a la població durant els anys 1923, 1925 i 1926 per part de Joan Tomàs i Joan Llongueres, dos referents en el món del cançoner popular català. Explica amb tot detall qui eren els informants olotins i també els d'altres poblacions veïnes. El novembre passat va veure la llum *El Cançoner de les Planes d'Hostoles 1922*, que recull 186 peces que es cantaven al municipi. S'hi explica que durant dos mesos, Joan Tomàs i Joan Llongueres es van instal·lar a les Planes per fer la seva feina, ara publicada per Lilià Tomàs, neta de Joan Tomàs, qui també s'ha encarregat de l'edició del llibre. Cal desitjar que es continuïn publicant altres cançoners que continuen inèdits.

>> Ocell de paper, obra de Raul Abad, a Alp.